

Statsminister Poul Nyrup Rasmussens tale ved det 75. danske årsmøde i Sydslesvig den 30. maj 1999

Dette år er specielt. Helt specielt. Årsmøderne her i Sydslesvig er specielle hver gang, men i år er det alligevel noget særligt. For 75. gang sker det. For 75. gang er vi samlet.

Hvornår bliver en tradition egentlig en selvfølge? Jeg tror ikke, det sker for vore årsmøder. Jeg tror ikke, det bliver det, fordi vi alle sammen har meget, vi skal passe på. Vores danskhed, vores kultur, vores sprog, vores smukke flag, vores bevidsthed om hvem vi er.

75 fornemme manifestationer på, at mindretal kan leve i fred og fordragelighed med flertallet. Et levende bevis for, at danskheden kan leve i folk, der befinder sig udenfor moderlandet. Et levende bevis for, at mindretal og flertal kan holde sammen på den rigtige måde, når den gode vilje er der på begge sider.

Viljen til at værne om den fælles historie, kultur og tradition. Værne om danskheden. Viljen til at værne om mindretal. Værne om den fortælling, som vi i fællesskab kan fortælle.

For det kom jo ikke af sig selv. Vi fik det jo ikke forærende. Det kom, fordi vi ville. Hver eneste dag, hver eneste sted, hver eneste skole. Hver eneste dag, hvor der kommer en avis med vores sprog. Det vi har er ingen selvfølge. Slet ikke alle steder i Europa, og slet ikke andre steder, hvor der er mindretal.

Derfor skal vi fortælle, at det kan lade sig gøre at bygge bro mellem lande og folk. Bygge bro mellem dansk og tysk, mellem Danmark og Tyskland.

Vi skal fortælle, at mindretal kan trives - oven i købet i bedste velgående. Vi skal fortælle, hvad der er kernen: At vi behandler et mindretal, som vi selv vil behandles. Vi skal understrege en meget vigtig sætning i Bonn-København erklæringerne. Den siger, at bekendelsen til henholdsvis dansk og tysk nationalitet og dansk og tysk kultur 'er fri og må ikke af myndighederne bestrides eller efterprøves'. Det er ikke nogen selvfølge i dagens Europa. Derfor skal vi holde fast i den nære kontakt over grænsen.

Jeg ved, at det er et gensidigt ønske. Jeg glæder mig meget over, at Frau Ministerpräsidentin Heide Simonis også er her i dag og ved vores fælles tilstedeværelse understreger, at det er sådan.

Jeg glæder mig over, at Sydslesvigs Forening i år i bogstaveligste forstand har fået foden indenfor med eget kontor på Christiansborg. Jeg er sikker på, at det også i den politiske hverdag vil være med til at styrke kontakten til Folketinget og til regeringen.

Vi er så stolte af jer, vi er stolte over den brede vifte af aktiviteter og det store og stærke engagement i udfører her hver eneste dag. De mange danske skoler, børnehaver, foreninger, organisationer og kirken. Og vi er først og fremmest taknemmelige over de mange ildsjæle, de mange, mange tusinde mennesker, som hver dag fylder rammerne ud og skaber liv i den danske dagligdag i Sydslesvig.

I er omgivet af respekt fra os alle sammen. Ikke kun i Danmark, men også i det omgivende samfund her i Sydslesvig. Og vi ved alle sammen alt for godt, at dét I og vi har nået, slet ikke er givet for mange, mange mindretal rundt om i verdenen. Derfor er det, vi skal passe dobbelt på det vi har.

* * *

Lige nu er der Kosovo-albanere, der bliver uddrevet af deres eget land, lemlæstet, udrenset. Der sker overgreb på et helt folk. Ikke for hvad de gør, men for hvad de er. Fordi de taler, som de gør, fordi de har den kultur, de har, og den historie de har. Overgreb er sket med en brutalitet og en menneskeforagt og med ekstrem nationalisme. Man fordriver et helt folk fra deres eget land. Det vil vi ikke acceptere. De skal have ret til at vende tilbage. De skal have ret til at leve i tryghed igen. De skal have ret til at se deres børn vokse op i deres skoler, gå i deres kirker, gå i deres børnehaver i deres egn. Vi skal være med til at ville freden sammen med dem.

Men vi skal også gøre os klart alle sammen, at det er noget, vi skal arbejde for hver dag. Her og nu.

* * *

Kære årsmødedeltagere: Danskheden er at kende sit ståsted, sin identitet, sin kultur, sit sprog og sin historie. Et mindretal kommer ikke tilfældigt ved at være sig selv. I danske i Sydslesvig ved, hvordan et mindretal kan bygge sin fremtid og samtidig bevare tilhørsforholdet. Vi vil holde fast i jer, så længe I vil holde fast i os. Det er uden tidsmæssige grænser. Jeg vil gerne sige, det er vores faste hilsen fra hele den danske befolkning, fra hele den danske regering til jer.

Vi vil fortsat støtte og hjælpe det danske mindretal i Sydslesvig økonomisk for at sikre driften af de mange danske institutioner, organisationer og foreninger, men også holdningsmæssigt kulturelt og menneskeligt - på dansk maner. Og husk: Den fællesskabsfølelse I har og vi har, er så dyrebar og værdifuld - den kan der ikke sættes penge eller pris på. I er et foregangseksempel når det gælder forsvaret af de grundlæggende mindretalsrettigheder. Kosovo minder os om, at det ikke er en selvfølge.

Ti år efter den kolde krig har vi endnu en gang erfaret, at vi ikke fik den fred vi ønskede. Under den kolde krig holdt de to supermagter styr på hver deres Milosevic'er. Nu ser vi under 'den varme fred' Milosevic'erne kravle op af deres huller. Derfor er der så umådelig meget brug for et samfund, et europæisk samarbejde, et verdenssamfund som kan standse dem og kæmpe for humanismen.

Humanismen og de fundamentale menneskerettigheder må altid stå forrest. I disse år skriver vi et nyt kapitel i den internationale folkeret, fordi vi igennem dette århundrede har lært, at grænsernes ukrænkelighed og suverænitet ikke er den fuldkomne sikkerhed for menneskenes ukrænkelighed og suverænitet.

FN's Generalsekretær har sagt det, og jeg vil gerne gentage det. Også det er perspektivet for årsmøderne i Sydslesvig.

Jeg siger tak for alt det I gør. I er et bevis for, at danske mindretal fortsat trives i bedste velgående. Årsmøderne er med til at fortælle vores fælles historie og holde dem levende, og I er det gode eksempel og håb for mange mindretal rundt om i verden.

Held og lykke fremover. Tak fordi jeg måtte være med her i Sydslesvig i dag. Det glemmer jeg aldrig. Hav' et fortsat godt årsmøde. Tak.